

[Handelsministeren.]

det sige på et tidspunkt, hvor vi i forvejen ved at vi står over for meget store valutariske problemer. Det er en forøgelse af valutaunderskuddet, der er tale om, det er ikke noget, om hvilket vi bagefter bare kan sige: all right, det er noget, vi har taget midlertidigt for at file det af. Det er noget, som vi unødigt pålægger os som større valutaudgifter for at foretage en på visse områder forgæves anstrengelse for at fremskynde noget, som ikke kan fremskyndes, hvis det skal gøres fornuftigt og rimeligt. Jeg har nævnt, at der ville blive tale om betydelig større investeringer end dem, der ville blive tale om efter regeringens plan for den første fase, for de første 9 år, når man skubber det sammen på 4 år.

Endelig vil jeg gerne understrege, at efter de beregninger, som er opstillet, og som, hvis man tror, man bare kan anvende linealprincippet, ser meget pæne ud, skulle disse forslags gennemførelse med disse kæmpemæssige investeringer og betydelig større nettoinvesteringer, end VS regner med, og med betydelig større valutaudgifter, end VS regner med, give os en beskæftigelse inden for dette bygge- og anlægsområde, som skulle svare til 47.000 mand pr. år i 4 år. Vi har ikke ledig arbejdskraft inden for bygge- og anlægsvirksomheden af den størrelsesorden. Man har vel inden for byggeindustrien i årsgennemsnit en 11.000-12.000 arbejdsløse, og det er mange, alt for mange, men dette projekt ville kræve ikke blot danmarkshistoriens, men jeg tror verdenshistoriens største omskolingsindsats, og hvis man tror, det er noget, der kan ske fra den ene dag til den anden eller fra den ene måned til den anden, eller noget, der kan ske uden at rejse en række menneskelige problemer, problemer om fordeling og flytning af arbejdskraften osv., tager man fejl. Det bør man tage med i sin betragtning, når man skal vurdere de menneskelige og ressourcemæssige konsekvenser af disse forslag. Rent bortset fra, at hvis vi forcerer udviklingen frem på den måde, og det kan man måske sige ikke gør noget, så står vi, når man standser denne udvikling, med 47.000, der er beskæftiget med det, og som forhåbentlig er blevet specialuddannet til dette arbejde, uden at kunne sikre dem en varigere beskæftigelse på det område. Man kan sige: all right, det er deres egen sag, de tager en chance; men jeg synes, at vi som nogenlunde ansvarlige politi-

kere også må overveje det hensyn til anvendelsen af arbejdskraften.

Derfor vil jeg konkludere med at sige, at jeg ikke opfatter de fire beslutningsforslag som en samlet alternativ plan. Jeg betragter dem som brudstykker af et mønster, hvoraf enkelte brudstykker er en virkelig alvorlig overvejelse værd, hvor andre vel er overvejelse værd, men hvor man må erkende, at de ikke med dette åremål for øje lader sig realisere.

Erik Holst (S):

Socialdemokratiet har for disse fire beslutningsforslag to ordførere. Jeg skal tage mig af de to første forslag, nr. B 8 og B 9, medens hr. Thomas Have vil tage sig af nr. B 10 og B 11.

Det første forslag drejer sig om anvendelse af vindkraften til elforsyning. Vi må sige, at vi har megen sympati for de tanker, der her gøres af principiel karakter. Det er jo også således, at de samme principielle tanker og synspunkter fremgår af regeringens energiplan. Vi deler hr. Wilhjelm opfattelse, når det drejer sig om vind, at den både miljømæssigt og økologisk er en god energiform. Vi deler også hr. Wilhjelm opfattelse, at der er tale om et selvforsynings- og et spredningssynspunkt i dette forslag. Derimod har vi sværere ved at finde baggrund og mulighed for at realisere tanker fra regeringens energiplan med den nedsatte tid, som hr. Wilhjelm har foreslået. Her kan jeg meget let henvise til den udmærkede måde, som handelsministeren forelagde synspunkter af samme karakter på, nemlig at man ikke principielt er imod forslagene, men at der ikke er mulighed for at realisere dem på den meget korte tid, der er angivet. Selvfølgelig kan man sige, at der i dette blæsende land skulle være mange muligheder for vindmøller, men der er jo et par udviklings- og forskningsspørgsmål, der skal klares, navnlig om opbevaring af energien. Her vil jeg godt spørge handelsministeren, hvor store beløb man har tænkt sig at søge om i december måned til disse forsknings- og udviklingsprojekter, som vil være nødvendige.

Vedrørende fremskyndelse af kraftvarmeudbygningen er der principielt heller ikke mellem mit parti og de synspunkter, som hr. Wilhjelm her anlægger, noget, der skiller os, men vi må nok sige, således som også regeringen i sin energiplan har sagt, at der her virkelig er tale om et meget stort indgreb i det såkaldt frie forbrugsvalg, og at der her er tale